

Vergaderjaar 1993–1994

22 327

Oprichting luchtmobiele brigade

Nr. 26

BRIEF VAN DE MINISTER EN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 26 april 1994

Algemeen

In deze **vierde voortgangsrapportage over het project luchtmobiele brigade** wordt, evenals in de derde halfjaarlijkse rapportage van 22 oktober 1993 (Kamerstuk 22 327, nr. 20), ingegaan op de organisatorische en personele aspecten, de opleidingen, de voortgang van de helikopterprojecten, overige materieelprojecten, ruimtelijke ordening en infrastructuur en de projectorganisatie. Bovendien wordt aandacht geschonken aan de financiële aspecten die verbonden zijn aan de oprichting van de luchtmobiele brigade. Evenals in de vorige rapportage wordt ook aandacht geschonken aan de inzet van de luchtmobiele brigade. Deze rapportage geeft de stand van zaken per 1 maart 1994 weer.

Organisatorische en personele aspecten

De oprichting van de luchtmobiele brigade is in de Prioriteitennota aangemerkt als één van de speerpunten van het defensiebeleid. Om het voor het optreden in «peace-keeping» operaties vereiste voortzettingsvermogen te garanderen, heeft de vulling van het derde infanteriebataljon van de luchtmobiele brigade voorrang gekregen boven de vulling van logistieke eenheden en staven van de luchtmobiele brigade.

Het 11e Infanteriebataljon Luchtmobiel en de eerste pelotons van de genie- en mortiercompagnie van de luchtmobiele brigade bevinden zich momenteel, zoals bekend, in voormalig Joegoslavië. Het laatste deel van het personeel van het 12e Infanteriebataljon Luchtmobiel heeft in januari 1994 de individuele opleiding afgerond. Het bataljon is, evenals de tweede pelotons van de genie- en de mortiercompagnie, sinds 1 februari 1994 paraat en zal vanaf 1 juli 1994 operationeel inzetbaar zijn. De individuele opleiding van het personeel voor het 13e Infanteriebataljon Luchtmobiel is in november 1993 begonnen. Het 13e Informatiebataljon Luchtmobiel zal

op 1 januari 1995 operationeel inzetbaar zijn. In mei 1995 zal de grondcomponent van de brigade in zijn geheel operationeel inzetbaar zijn.

De wervingscampagne voor de luchtmobiele brigade wordt ongewijzigd voortgezet. Sinds september 1993 wordt op de televisie een wervingsspot uitgezonden, waarin militairen in opleiding voor de rode baret te zien zijn in Noorwegen. Deze wervingsspot wordt in uitgebreide vorm vanaf februari 1994 ook in bioscopen vertoond. Tijdens banenbeurzen, beroepenmanifestaties en consumentenbeurzen wordt eveneens aandacht besteed aan de luchtmobiele brigade. Hetzelfde gebeurt tijdens evenementen als de Vierdaagse in Nijmegen en de Wieler-Profronde van Nederland. De wervingsactiviteiten worden in 1994 en 1995 verder uitgebreid. Over alle arbeidsbureaus wordt een nieuwe videoband over de Koninklijke landmacht verspreid waarin speciaal aandacht wordt besteed aan de luchtmobiele brigade. Deze videoband wordt ook gebruikt door de beroepenvoorlichters tijdens bezoeken aan scholen en deelname aan beurzen. Voor 1994 zullen de uitgaven voor de wervingsactiviteiten ongeveer f 7,3 miljoen bedragen.

Het aantal sollicitanten in de periode van september 1993 tot en met februari 1994 (circa 1550, waarvan ongeveer 15% dienstplichtigen) is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van de vorige verslagperiode. De lichtingsploegen van juli, september, november in 1993 en januari in 1994 konden geheel worden gevuld. Rekening houdend met een opleidingsverloop van ongeveer 20% wordt voor de vulling van het 13e Infanteriebataljon Luchtmobiel de wervingsopdracht voorlopig gehandhaafd op 215 aan te stellen BBT-ers per lichtingsploeg. In verband met de schoolverlaterspiek is de opkomst van de lichting van juli 1994 verschoven naar augustus 1994. Gezien het aantal militairen dat op 31 januari reeds was aangesteld (115) en het aantal sollicitaties dat nog in behandeling is, wordt verwacht dat de lichtingen van maart en mei in 1994 beide geheel kunnen worden gevuld met 215 militairen.

De Koninklijke landmacht probeert het genoemde opleidingsverloop van circa 20% met een aantal maatregelen terug te brengen. Zo is de duur van de initiële opleiding verlengd waardoor het aantal mensen afneemt dat als gevolg van blessures afvalt. Ook kan de BBT-er tijdens de opleiding aangeven naar welke functies bij de luchtmobiele brigade zijn belangstelling uitgaat. Voorts wordt door middel van voorlichting geprobeerd een reëel beeld te schetsen van de luchtmobiele brigade. Ten slotte wordt door middel van zogeheten «exit-interviews» inzicht verkregen in de oorzaken van het opleidingsverloop. Het effect van deze maatregelen is nu nog niet meetbaar.

Momenteel wordt ook onderzocht welke studiefaciliteiten kunnen worden geboden voor het volgen van maatschappelijk relevante opleidingen. Sinds 1 maart 1994 is de zakgeldmaatregel afgeschaft. Personeel in opleiding en nieuw aangesteld personeel ontvangt direct een wedde. Dit zal de werving positief beïnvloeden.

De in de vorige rapportage genoemde proefneming met verschillende legeringsvormen is beëindigd. Dit heeft geleid tot legering van het personeel tijdens de initiële opleiding in kamers voor acht personen. Gedurende de parate periode vindt huisvesting plaats in kamers voor twee of vier personen. De verhouding tussen het aantal twee en vier persoonskamers is afhankelijk van de mogelijkheden die de bestaande bouw biedt. Bij nieuwbouw wordt een verdeelsleutel gehanteerd van 50-50%. Bovendien wordt voorzien in één woonkamer per twaalf bedden. Ook zullen meer recreatieruimten worden gebouwd.

In de voortgangsrapportage van oktober 1993 is opgemerkt dat de luchtmobiele brigade als proeftuin dient voor veranderingen die momenteel bij de Koninklijke landmacht worden doorgevoerd. Zo is besloten de 11e Luchtmobiele Brigade vanaf 1 januari 1994 aan te wijzen als proeftuin voor de decentralisatie van beheersbevoegdheden ten aanzien van het BBT-personeel. Daardoor wordt de commandant van de luchtmobiele brigade verantwoordelijk voor het beheer van het personeelsbestand, de zorg voor (interne) verplaatsingen, verlenging van contracten en bevorderingen. Als de ervaringen positief zijn, worden deze bevoegdheden per 1 januari 1995 definitief gedelegeerd aan de 11e Luchtmobiele Brigade.

Oefeningen en opleidingen

In de periode van oktober 1993 tot maart 1994 zijn pelotons- en compagniesoefeningen gehouden in Nederland, Duitsland, Engeland en Frankrijk. De oefeningen zijn ondersteund met Duitse, Engelse en Franse helikopters. In oktober 1993 is een bi-nationale oefening gehouden in een bergachtig koudweer-gebied in Noorwegen. Hieraan heeft een eenheid van het 12e Infanteriebataljon Luchtmobiel deelgenomen. Ter voorbereiding op uitzending naar het voormalige Joegoslavië hebben het 11e Infanteriebataljon Luchtmobiel en een eenheid van de Groep Helikopters Koninklijke luchtmacht in november 1993 een oefening in Hohenfels (Zuid-Duitsland) gehouden. Hierbij is onder realistische omstandigheden het uitvoeren van vredebewarende taken beoefend. Uit de eerste bevindingen bij de inzet van het bataljon in voormalig Joegoslavië blijken de tijdens deze oefeningen opgedane ervaringen zeer waardevol. Met Griekenland zijn afspraken gemaakt over het gebruik van oefenterreinen en over ondersteuning door Griekse helikopters bij twee oefeningen in de zomer van 1994. Met Polen zijn afspraken gemaakt over samenwerking bij opleidingen voor «peace-keeping» operaties. Zo heeft een samengesteld peloton van het 12e Infanteriebataljon Luchtmobiel in februari 1994 in Polen met Poolse eenheden geoefend. In oktober 1994 zal een Poolse peloton in Nederland samen met eenheden van de luchtmobiele brigade deelnemen aan de oefening Blue Falcon. Deze oefening dient om het 13e Infanteriebataljon Luchtmobiel voor te bereiden op eventuele uitzending naar voormalig Joegoslavië. Tijdens bilaterale besprekingen tussen de Nederlandse en Spaanse Landmachtstaven in april 1994 worden nadere afspraken gemaakt over gezamenlijke oefeningen in 1995.

Momenteel worden de voor de Chinook bestemde bemanningen opgeleid. Voordat zij kunnen worden geconverteerd naar de Nederlandse CH-47D ontvangen de vliegers eerst een aanvullende scholing, bestaande uit vluchtnabootsing en gewenningsvluchten met grotere twee-motorige transporthelikopters. Voor de eerste zeven Chinooks betreft het 16 vliegers, waarvan drie zullen worden opgeleid tot kerninstructeur. Tevens zullen drie «flight engineers/loadmasters» worden opgeleid tot kerninstructeur.

Inzet van de luchtmobiele brigade

Het aan de Verenigde Naties aangeboden bataljon van de luchtmobiele brigade, ondersteund door vier BO-105 helikopters van de Groep Helikopters Koninklijke luchtmacht, bevindt zich sinds januari 1994 in Bosnië/Hercegovina om de «safe areas» Srebrenica en Zepa te beschermen. De B-compagnie en een deel van de staf van het bataljon bevinden zich sinds 3 maart jl. in Srebrenica. De verplaatsing van de C-compagnie vanuit Split en Lukovac naar Srebrenica is begin april voltooid. De A-compagnie van het bataljon is momenteel ingezet bij het vliegveld van Tuzla en een VN-post in Srebrenik. De aflossing is gepland

in juli 1994 door het tweede en in januari 1995 door het derde bataljon van de luchtmobiele brigade.

Sinds 1 december 1993 behartigt het Thuisfrontcomité Luchtmobiele Brigade, in nauwe samenwerking met het Thuisfrontcomité Koninklijke landmacht, de contacten met de relaties van uitgezonden militairen.

Voortgang helikopterprojecten

Lichtere transporthelikopters. Op 29 oktober 1993 is met de firma Eurocopter het contract voor de aanschaf van 17 lichtere transport-helikopters van het type «Cougar Mk2» getekend. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de aanschaf van een aantal ongevalsbestendige passagiersstoelen en scherfwerende matten. Voor de verwerving van de matten zullen de mogelijkheden op de Nederlandse markt worden onderzocht. De productie van de helikopters start in de maanden april en mei van dit jaar. De Cougars worden vanaf februari 1996 geleverd.

Zware transporthelikopters. Voor de verwerving van zes nieuwe CH-47D Chinook helikopters was een optie opgenomen in het op 2 juli 1993 met de fabrikant Boeing getekende contract voor de modernisering van de zeven van Canada overgenomen Chinook helikopters. Op 16 december 1993 heeft hierover overleg met de Vaste Commissie voor Defensie van de Tweede Kamer plaatsgevonden. Tijdens dit overleg stemde de Commissie in met de verwerving van de zes nieuwe zware transporthelikopters maar verzocht zij ook om aanvullende informatie over de keuze van de motoren. In de brief van 22 december 1993 (Kamerstuk 22 327 nr. 24) is de Tweede Kamer daarover geïnformeerd. Vervolgens is Boeing op 23 december 1993 bericht dat de optie voor de zes nieuwe CH-47D helikopters zal worden geconcretiseerd onder voorbehoud van de keuze van de motoren. Boeing is uiteindelijk op 21 januari 1994 geïnformeerd dat alle CH-47D helikopters moeten worden uitgerust met T55-L-714 motoren. De zes nieuwe helikopters zullen vanaf begin 1998 door de Koninklijke luchtmacht in gebruik worden genomen.

Bewapende helikopters. Eind 1993 zijn de antwoorden van de fabrikanten op de «Request for Quotation» en het verzoek om aanvullende informatie geëvalueerd. Verschillende fabrikanten stelden te kunnen voldoen aan de eisen van Defensie. Met de brief van 20 december (Kamerstuk 22 327, nr. 23) bent u geïnformeerd over de voortzetting van het project met vier kandidaten, te weten: de Agusta «Mangusta», de Bell «Super Cobra», de Eurocopter «Tigre» en de McDonnell-Douglas «Apache». Na overleg met de Tweede Kamer daarover op 10 februari jl. is aan alle kandidaten een «Request for Proposal» verzonden. Onderhandelingen met de fabrikanten en testvluchten zijn gepland voor medio dit jaar. Voor de bepaling van de uiteindelijke keuze zal een optimum moeten worden gevonden waarbij binnen de financiële randvoorwaarden zo veel mogelijk aan de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften wordt voldaan en ook de industriële aspecten niet uit het oog worden verloren. Naar verwachting wordt u eind 1994 over de resultaten van de verwervingsvoorbereiding geïnformeerd.

Overige materieelprojecten specifiek bestemd voor de luchtmobiele brigade

Luchtmobiel-speciaal-voertuig (LSV). Naar aanleiding van beproevingen met vier LSV' en ten aanzien van rijprestaties en beladingscapaciteit is vastgesteld dat twee types voldoen aan de eisen. Dit zijn de A3 van de Franse fabrikant Auverland en de VLA van fabrikant LOHR, eveneens uit Frankrijk. De leveranciers van de twee niet geschikt bevonden voertuigen zijn daarover geïnformeerd en worden niet uitgenodigd voor een prijsopgave. Voor verdere beproevingen met de twee overgebleven

kandidaten heeft de Koninklijke landmacht in oktober 1993 van elk type twee voertuigen besteld. Deze zijn in januari 1994 afgeleverd. De verdere beproevingen moeten zekerheid verschaffen over de degelijkheid van het ontwerp en over de prestaties, eigenschappen en bruikbaarheid van de voertuigen. Om de multifunctionaliteit van het uiteindelijke voertuig te verzekeren, ontwikkelt de Koninklijke landmacht aanpassingen aan het standaard voertuig, zoals rekken, speciale beugels, etc. Daarvoor hoeven geen wijzigingen aan het voertuig zelf te worden aangebracht. Door de aanvullende beproevingen wordt het verwervingstraject vertraagd; verwacht wordt dat een bestelorder voor het eind van 1994 kan worden geplaatst.

Genie-middelen. De Koninklijke landmacht onderzoekt de soorten, de samenstellingen en de verwervingsmogelijkheden van de bijzondere munitie-artikelen die de genie-eenheden van de luchtmobiele brigade nodig hebben. Het gaat onder meer om een draagbaar mijndoorbraak-systeem, speciale springmiddelen en een anti-personeels-hindernissysteem. De veilige militaire toepasbaarheid en bruikbaarheid van deze systemen moeten worden zekergesteld. Instroming van deze artikelen wordt niet eerder dan in 1996 verwacht. De verwerving van een mini-bouwmachine voor de geniecompagnie verloopt voorspoedig; offertes van elf leveranciers worden sinds eind februari 1994 aan een evaluatie onderworpen.

Husle (Helicopter Underslung Loading Equipment). Een interservice-werkgroep heeft eind januari 1994 over de totale behoeftestelling voor de Husle voor de 11e Luchtmobiele Brigade gerapporteerd. In het rapport wordt ook aandacht besteed aan gerelateerde onderwerpen als specialis-tische onderhouds- en gebruikersopleidingen, organisatorische en personele consequenties en de behoefte aan verpakkingsmiddelen bij strategische en operationele verplaatsingen van de luchtmobiele brigade. De bestelorder voor de Husle wordt naar verwachting medio 1994 geplaatst.

Persoonsgebonden uitrusting (PGU). De studies naar de PGU voor optreden onder uiteenlopende klimatologische omstandigheden zijn eind 1993 afgerond. In aanvulling op de standaard-PGU zijn nu ook uitrustingen beschikbaar voor optreden in woestijngebieden en in de tropen. In verband met de bijzondere operationele taken van de luchtmobiele brigade vindt in samenwerking met TNO onderzoek plaats naar de functionaliteit van de standaard-PGU van de luchtmobiele militairen. Zo zijn de militairen van de brigade voorzien van een lichtgewicht slaapzak en een speciale matrasonderlegger. Voorts is de verwerving van een andere parka gestart, die naar verwachting in mei 1994 kan worden uitgereikt. De parka die nu in gebruik is, biedt onvoldoende bescherming bij het veelvuldige optreden te voet van de luchtmobiele brigade. De in de vorige rapportage genoemde beproeving van de gevechtslaars is vrijwel afgerond. Naar verwachting zal verwerving van een gevechtslaars met een lichtere en flexibelere poly-urethaan zool worden aanbevolen. Deze is beter dan de huidige gevechtslaars op de operaties van de luchtmobiele brigade afgestemd.

Overige materieelprojecten, niet specifiek bestemd voor de luchtmobiele brigade

Mortieren 81mm. Het in augustus 1993 gestarte project «81mm M1 mortier vervanging» bevindt zich in het eindstadium van de offerte-beoordeling. Drie Europese fabrikanten maken kans op de bestelopdracht die naar verwachting in maart zal worden geplaatst. Ook de in januari ontvangen offertes van munitie-fabrikanten worden momenteel geëvalueerd.

Verbindingsapparatuur. Met de brief van 14 februari 1994 bent u geïnformeerd over de voortgang van het project voor de aanschaf van

HF-EZB radio-verbindingsmiddelen. Een deel van deze radio's is bestemd voor de luchtmobiele brigade. Verwacht wordt dat de bestelorder begin 1995 kan worden geplaatst.

Waarschuwingmiddelen ten behoeve van mobiele Stingerteams. Om de capaciteit van de Stingerwapens optimaal te kunnen benutten, wordt voorzien in een voorwaarschuwingssysteem. Thans worden de offertes voor zo'n systeem beoordeeld. Naar verwachting zal de bestelopdracht in augustus 1994 worden geplaatst.

Ruimtelijke ordening

Het onderzoek naar de natuur- en geluidseffecten als gevolg van het gebruik van de Eder- en Ginkelse heide door de luchtmobiele brigade is inmiddels afgerond. Het rapport is aangeboden aan de belanghebbende instanties. De commissie Milieu Effecten Rapportage heeft in maart 1994 haar advies uitgebracht. De Raad van de gemeente Ede heeft in januari 1994 een voorbereidingsbesluit genomen waardoor oefeningen met graafactiviteiten vergunningplichtig worden. Het onderzoek naar de milieu-effecten van luchtmobiel optreden op het oefenterrein De Haar bij Assen wordt gestart. De commissie Milieu Effecten Rapportage heeft inmiddels richtlijnen voor deze rapportage verstrekt. Voor het helikopter opstap- en landingspunt voor de luchtmobiele eenheden die in Assen zijn ondergebracht, wordt momenteel een locatie-onderzoek uitgevoerd. Naar verwachting zal hierover in juni 1994 een voorstel worden gedaan.

Infrastructuur

In Schaarsbergen zijn in de afgelopen periode diverse infrastructurele voorzieningen voor de opleidingen verwezenlijkt. Het betreft onder meer een tentenkamp, de touw- en hindernisbaan en de klimtoren, en faciliteiten voor kracht- en fitness-training en voor de helikopteropleiding. Voorts zal in 1994 worden begonnen met aanpassing van de infrastructuur aan de voorziene logistieke functies en wordt een begin gemaakt met de tweede fase van de realisering van de opleidingsvoorzieningen. Het voormalige KMT-gebouw wordt binnenkort verbouwd tot voorlichtingsruimte voor de luchtmobiele brigade.

In Assen zal vanaf mei 1994 het personeel voor het 13e Infanteriebataljon Luchtmobiel binnenstromen. Voor 1 mei 1994 zullen de klimtoren en de touw- en hindernisbaan op de Johan Willem Friso-kazerne zijn gerealiseerd. Bovendien worden in de eerste helft van 1994 de kantoor- en opslagruimtes aangepast. De geneeskundige en de mortiercompagnie van de luchtmobiele brigade worden in oktober 1994 van Schaarsbergen naar Assen verhuisd.

Projectorganisatie

De Defensie Accountantsdienst heeft op 2 september 1993 overeenkomstig de procedureregeling grote projecten een rapport uitgebracht over het project Oprichting Luchtmobiele Brigade. In het rapport is aanbevolen maatregelen te nemen met betrekking tot de financiële beheersing en de informatievoorziening. Hierover zijn inmiddels nadere afspraken gemaakt.

De Defensie Accountantsdienst zal jaarlijks over de verdere voortgang van het project rapporteren in het samenvattend rapport betreffende de accountantscontrole. Relevante delen uit dit rapport zullen in het vervolg in de halfjaarlijkse rapportage over de luchtmobiele brigade aan het parlement worden opgenomen.

Projectuitgaven

Bij de verantwoording van de projectuitgaven, zoals opgenomen in de bijlagen, wordt dezelfde systematiek gebruikt als in de derde halfjaarlijkse rapportage van 22 oktober 1993 (Kamerstuk 22 327, nr. 20).

Specifieke investeringen voor de luchtmobiele brigade (artikel 08.01)

De investeringen binnen dit beleidsterrein zijn geheel bestemd voor de luchtmobiele brigade.

Transporthelikopter. De verwervingsfase van het project transport-helikopter is inmiddels afgerond. De volgende contracten zijn gesloten:

- Verwerving van zeven zware transporthelikopters van het type «CH-47C Chinook» van de Canadese overheid;
- Modificatie door de firma Boeing van deze zeven helikopters naar het type «CH-47D Chinook»;
- Verwerving van 17 lichtere transporthelikopters van het type Cougar Mk2 bij de firma Eurocopter;
- Verwerving van zes zware transporthelikopters van het type «CH-47D Chinook» bij de firma Boeing.

In 1993 is voor verwerving van transporthelikopters in totaal f 99 miljoen betaald, f 83 miljoen aan de firma Boeing en f 16 miljoen aan de firma Eurocopter. De verhoging van het totale budget met f 39 miljoen is een gevolg van aanpassing aan het prijspeil 1994.

Bewapende helikopter. De verplichting voor de bewapende helikopter zal naar verwachting eind 1994 worden aangegaan. Voor 1994 staan geen betalingen gepland. Het budget voor de bewapende helikopter is met f 28 miljoen verhoogd vanwege aanpassing aan het prijspeil 1994.

Luchtmobiel speciaal voertuig. Dit materieelproject is gedelegeerd aan de Koninklijke landmacht. Als de beproevingen naar wens verlopen, kan voor het einde van 1994 een contract worden gesloten. Voor dit project is een investeringsbudget van f 25 miljoen beschikbaar.

Overige specifieke materieelprojecten. Hiervoor is f 25 miljoen gereserveerd. Dit budget zal onder andere worden besteed aan speciaal materieel voor de luchtmobiele genie- en logistieke eenheden zoals minibouwmachines, mijnverkenningssuitrustingen, Husle en middelen voor bulkwatervervoer.

Persoonsgebonden uitrusting. Voor speciale uitrusting voor de luchtmobiele brigade is f 8 miljoen gereserveerd. Hiervan zullen onder meer parka's en gevechtslaarzen worden gekocht.

Infrastructuur van de grondcomponent. Voor deze voorzieningen van de luchtmobiele brigade in zowel Schaarsbergen als Assen is f 11 miljoen gereserveerd.

Infrastructuur van de luchtcomponent. Met de brief van 26 januari 1994 (Kamerstuk 23 400, nr. 39) bent u geïnformeerd over de voorgenomen herbelegging van de vliegbases van de Koninklijke luchtmacht. Tijdens het op 20 februari jl. gehouden mondelinge overleg is ingestemd met de stationering van de bewapende helikopters en de BO-105 helikopters op de vliegbasis Gilze-Rijen. Voor de transporthelikopters wordt voorshands uitgegaan van stationering op de vliegbasis Soesterberg, in afwachting van een besluit over de uitplaatsingsstudie. Tot die tijd zullen geen uitgaven worden gedaan voor de infrastructuur ten behoeve van helikopters op de vliegbasis Soesterberg. Evenwel is voorshands in het voor de infrastructuur van de luchtcomponent gereserveerde budget rekening gehouden met plaatsing van de transporthelikopters op vliegbasis Soesterberg. Het budget is neerwaarts bijgesteld tot f 54 miljoen.

Investerings, niet specifiek voor de luchtmobiele brigade (artikel 04.07 overig groot materieel van de Koninklijke landmacht)

Een deel van de investeringen voor de luchtmobiele brigade wordt niet specifiek voor de luchtmobiele brigade maar voor de Koninklijke landmacht als geheel gedaan. Dat deel is ondergebracht in het artikel 04.07 «Overig groot materieel» van de Koninklijke landmacht. Dit betreft onder meer mortieren 81 mm, verbingsapparatuur en waarschuwingsmiddelen ten behoeve van mobiele stingerteams. In de vorige rapportage werd gemeld dat op grond van kengetallen uit de Defensienota de investeringen voor de luchtmobiele brigade ongeveer f 132 miljoen (prijsspeil 1993) zouden bedragen. Als gevolg van het opnemen van de luchtmobiele brigade als separate basisplanningseenheid kunnen de benodigde niet-specifieke investeringen (op basis van de Prioriteitennota) beter aan de brigade worden toegerekend dan in het verleden. Dit leidt tot een verschuiving binnen beleidsterrein 04 artikel 07. Hierdoor wordt het planbedrag voor de investeringen voor de luchtmobiele brigade met f 82 miljoen verhoogd ten opzichte van de schatting in de vorige halfjaarlijkse rapportage. De niet-specifieke investeringen bedragen in de periode 1992–2001 derhalve f 214 miljoen. Deze verschuiving leidt niet tot een wijziging van het totale planbedrag voor beleidsterrein 04 artikel 07.

Personele en materiële exploitatie-uitgaven grondcomponent

De jaarlijkse personele exploitatie-uitgaven voor de luchtmobiele brigade worden na volledige vulling van de brigade geschat op f 156 miljoen. Er wordt hierbij uitgegaan van een functiebestand van 810 beroepsmilitairen onbepaalde tijd en 1810 beroepsmilitairen bepaalde tijd. De materiële exploitatie-uitgaven worden voor de volledige brigade in de eindsituatie geraamd op jaarlijks f 45 miljoen. Voor 1994 bedragen de materiële exploitatie-uitgaven voor oefenterreinen f 9 miljoen. De kosten van de huur van helikopters bedragen f 1,5 miljoen. Als gevolg van de uitzending van een deel van de luchtmobiele brigade naar voormalig Joegoslavië is dit beduidend minder dan in 1993.

Personele en materiële exploitatie-uitgaven luchtcomponent

Als alle helikopters in 2001 volgens planning in gebruik zijn genomen, is voor de exploitatie van de Groep Helikopters Koninklijke luchtmacht (GPH) een budget voorzien van jaarlijks ongeveer f 194 miljoen. Hiervan is ongeveer f 73 miljoen bestemd voor de personele en materiële exploitatie van de transporthelikopters. De overige f 121 miljoen is gereserveerd voor de exploitatie-uitgaven van de bewapende helikopters en de overige delen van de GPH. De definitieve hoogte en samenstelling van deze exploitatie-uitgaven zijn afhankelijk van het type en het aantal te verwerven bewapende helikopters. Structurele inzet van de GPH voor vredesoperaties zal leiden tot hogere exploitatie-uitgaven.

De Minister van Defensie,
A. L. ter Beek

De Staatssecretaris van Defensie,
A. B. M. Frinking

Bijlage A: behorende bij vierde voortgangsrapportage luchtmobiele brigade**Financieel overzicht van de aan het project oprichting luchtmobiele brigade gerelateerde uitgaven**

bedragen in mln guldens	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Totaal
Planbedragen gebaseerd op prijspeil 1994							e.v.	
Investerings								
Beleidssterrein 08, artikel 01.								
Bewapende helikopter			57	193	272	260	838	1620
Transporthelikopter	99	158	298	261	263	121	23	1223
Luchtmobiel Speciaal Voertuig		6	9	10				25
Overig specifiek materieel	1	9	15					25
Persoonsgebonden uitrusting	1	7						8
Infrastructuur grondcomponent	3	7	1					11
Infrastructuur luchtcomponent			5	19	11	11	8	54
Subtotaal	104	187	385	483	546	392	869	2966
Beleidssterrein 04, artikel 07.								
Overig niet specifiek materieel	Over een periode van 10 jaar							214
Totaal								3180
Exploitatie								
Personele exploitatie grondcomponent	Vanaf 1995 als de grondcomponent van de brigade operationeel inzetbaar is.							156
Materiële exploitatie grondcomponent	Vanaf 2001 als alle helikopters zijn ingevoerd bij de GPH.							45
Personele exploitatie transporthelikopter	Vanaf 1998 als alle helikopters zijn ingevoerd bij de GPH.							11
Materiële exploitatie transporthelikopter								
Personele en materiële exploitatie bewapende helikopter en overige delen GPH	Vanaf 2001 als alle bewapende helikopters bij de GPH zijn ingevoerd en de GPH volledig is gereorganiseerd.							121

Bijlage B: behorende bij vierde voortgangsrapportage luchtmobiele brigade**Financieel-historisch overzicht van de aan het project oprichting luchtmobiele brigade gerelateerde uitgaven**

bedragen in mln guldens Planbedragen gebaseerd op prijs- peil 1994	I Stand eerste halfjaarlijkse rapportage	II Stand tweede half- jaarlijkse rap- portage	III Stand derde halfjaarlijkse rapportage	IV Stand vierde halfjaarlijkse rapportage	Versillen kolom IV-III	Toelichting
Investerings						
Beleidsterrein 08, artikel 01.						
Bewapende helikopter:						
– tussenoplossing	277	–				
– verwerving	1750	1750	1592	1620	+28	Prijscompensatie 94
Transporthelikopter	1030	1026	1184	1223	+39	Prijscompensatie 94
Luchtmobiel Speciaal Voertuig	25	25	25	25		
Overig specifiek materieel	25	25	25	25		
Persoonsgebonden	8	8	8	8		
Infrastructuur grondcomponent	8	8	11	11		
Infrastructuur luchtcomponent	NTB	74	74	54	–20	Vooruitlopend op definitieve besluitvorming vliegveldbelegging GPH wordt dit bedrag met Mf 20 verminderd
Beleidsterrein 04, artikel 07.						
Overig niet specifiek materieel	125	128	132	214	+82	Exacte onderbouwing op basis van de Prioriteitennota
Totaal	3248	3044	3051	3180		
Exploitatie						
Tussenoplossing transport-helikopter	NTB	0	NVT	NVT		
Personele exploitatie grondcomponent	119	154	154	156	2	Prijsbijstelling
Materiële exploitatie grondcomponent	NTB	NTB	45	45		
Personele exploitatie transport-helikopter	11	11	11	11		
Materiële exploitatie transport-helikopter	62	62	62	62		
Personele en materiële exploitatie bewapende helikopter en overige delen GPH	121	121	121	121		